

**СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І
МЕНЕДЖМЕНТУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Ректор Східноєвропейського
університету економіки і
менеджменту

д.е.н. Л.О. Шпак

«21» червня 2018 р.

**ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
ПІДГОТОВКИ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ**

<i>Галузь знань</i>	05 «Соціальні та поведінкові науки»
<i>Спеціальність</i>	051 «Економіка»
<i>Рівень вищої освіти</i>	третій (освітньо-науковий) рівень

Черкаси 2018

І РОЗРОБЛЕНО:

проектною групою інституту економіки Східноєвропейського університету економіки і менеджменту.

ВНЕСЕНО:

Східноєвропейським університетом економіки і менеджменту.

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданнях вченої ради інституту економіки, науково-методичної ради інституту, вченої ради Східноєвропейського університету економіки і менеджменту 20 червня 2018 р. протокол № 4.

ВВЕДЕНО ВПЕРШЕ:

Внесено зміни відповідно до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), який затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261, з урахуванням вимог Галузевого стандарту вищої освіти – ГСВО МОН (наказ Міністерства освіти і науки України від 04.07.2013 р. № 895, введено у дію з 01.09.2013 р.); Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених Науково-методичною Радою Міністерства освіти і науки України від 29.03.2016 р., протокол № 3.

РОЗРОБНИКИ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ:

1. Ус Г.О. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економічної кібернетики Східноєвропейського університету економіки і менеджменту;
2. Яценко В.М. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки підприємства;
3. Яценко О.В. – доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри фінанси і кредит;
4. Чудаєва І.Б. – доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту організацій.

Програма не може бути повністю або частково відтвореною, тиражованою й розповсюдженою без дозволу Східноєвропейського університету економіки і менеджменту.

II Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність	051 «Економіка»
Освітня кваліфікація	У назві кваліфікації зазначаються ступінь доктора філософії та галузь знань (доктор філософії у галузі управління та адміністрування). У разі якщо дисертаційне дослідження виконано в суміжних галузях знань, ступені доктора філософії і доктора наук присуджуються у провідній галузі із зазначенням міжгалузевого характеру роботи.
Кваліфікація в дипломі	Диплом доктора філософії у галузі знань управління та адміністрування або зі спеціальності 051 «Економіка». У дипломі доктора філософії зазначаються назва вищого навчального закладу (наукової установи), в якому здійснювалася підготовка, назва вищого навчального закладу (наукової установи), у спеціалізованій вченій раді якого (якої) захищено наукові досягнення, а також назва кваліфікації, що складається з інформації про здобутий особою науковий ступінь, галузь знань або спеціальність.
Опис предметної області	<p>Мета програми Підготовка висококваліфікованих науковців і науково-педагогічних кадрів шляхом здійснення наукових досліджень і отримання нових або практично спрямованих результатів, а також підготовки і захисту наукових досягнень (дисертацій).</p> <p>Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти за Законом України «Про вищу освіту», восьмий кваліфікаційний рівень Національної рамки кваліфікацій.</p> <p>Загальний:</p> <p>Дослідження закономірностей і розроблення науково-практичних основ, методів і підходів щодо:</p> <ul style="list-style-type: none"> - процесів, які відбуваються у економіці; - фундаментальних та прикладних проблем щодо розвитку економіки; - організації системного дослідження процесів і явищ, виявлення взаємозв'язків з урахуванням обраної тематики дослідження; - проведення оцінки процесів і явищ через деталізацію критеріїв впливу на розвиток економіки, у тому числі з урахуванням глобалізаційних чинників впливу; - виявлення залежностей у часі і просторі та обґрунтування науково обумовлених підходів щодо розвитку економіки з урахуванням виявлених взаємозв'язків і взаємозалежностей; - наукове обґрунтування доцільності обґрунтованих підходів щодо розвитку економіки з урахуванням виявлених взаємозв'язків і

	взаємозалежностей, узагальнення результатів наукового дослідження.
Орієнтація програми	Освітня, дослідницька та прикладна. Наукові дослідження з новими та удосконаленими, практично спрямованими і цінними теоретичними і методичними результатами.
Особливості програми	<p>Освітня складова програми. Програма реалізується у невеликих групах дослідників. Програма передбачає диференційований підхід до здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня.</p> <p>Програма передбачає 30,0 кредитів ЄКТС для обов'язкових навчальних дисциплін, з яких 18,0 кредитів ЄКТС – це дисципліни загальної підготовки (філософія науки, вступ до спеціальності «Економіка», сучасні інформаційні технології у науковій діяльності, організація і проведення навчальних занять, управління науковими проектами, реєстрація прав інтелектуальної власності), що передбачають набуття здобувачами вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня загальнонаукових (філософських) і професійних компетенцій. Окремо виділено набуття мовних компетенцій (7 кредитів ЄКТС) й універсальних навичок дослідника (12 кредитів ЄКТС), 15 кредитів ЄКТС передбачено на дисципліни професійної підготовки за вибором здобувача. Практична підготовка здобувачів (педагогічна практика) становить 4 кредити ЄКТС, 4 кредити ЄКТС – заліково-екзаменаційні сесії.</p> <p>Наукова складова програми. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає здійснення власних наукових досліджень під керівництвом одного або двох наукових керівників з відповідним оформлення одержаних результатів у вигляді дисертації. Ця складова програми не належить до основної освітньої і оформлюється окремо у вигляді індивідуального плану наукової роботи здобувача і є складовою частиною навчального плану.</p> <p>Особливістю наукової складової освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії зі спеціальності є те, що окремі складові власних наукових досліджень здобувачі зможуть виконувати під час практичних занять з дисциплін професійної підготовки.</p>
Академічні права випускників	<p>Навчання для розвитку та самовдосконалення у науковій та професійній сферах діяльності, а також інших споріднених галузях наукових знань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - підготовка на 9-му (постдокторському) рівні НРК України зі спеціальності; - навчання на 8-му (докторському) рівні НРК України у споріднених галузях наукових знань; - освітніх програм, дослідницьких грантів і стипендії (у тому числі і закордоном), що містять додаткові освітні компоненти.
Працевлаштування випускників (для регульованих професій - обов'язково)	<p>Дослідницька і викладацька, адміністративна й управлінська діяльність.</p> <p>Посади згідно з класифікатором професій України. Асистент (2310.2), доцент (2310.1), професор (2310.1), директор (керівник) малого промислового підприємства (фірми) (1312), директор (начальник) організації (дослідної, конструкторської, проектної) (1210.1), директор (начальник) професійного навчально-виховного закладу (професійно-технічного училища, професійного училища і</p>

	<p>т. ін.) (1210.1), директор (начальник, інший керівник) підприємства (1210.1), директор (ректор, начальник) вищого навчального закладу (технікуму, коледжу, інституту, академії, університету і т. ін.) (1210.1), директор курсів підвищення кваліфікації (1210.1), директор науково-дослідного інституту (1210.1), директор центру підвищення кваліфікації (1229.4), завідувач (начальник) відділу (науково-дослідного, конструкторського, проектного та ін.) (1237.2), завідувач відділення у коледжі (1229.4), завідувач лабораторії (науково-дослідної, підготовки виробництва) (1237.2).</p> <p>Місце працевлаштування: вищі навчальні заклади економічного спрямування, науково-дослідні інститути (станції, лабораторії), обласні та районні управління, Департамент економічного розвитку і торгівлі, підприємства, установи і організації різних форм власності.</p>
--	--

III Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми з підготовки доктора філософії становить 60 кредитів ЄКТС.

IV Перелік компетентностей випускника

№ п/п	Програмні компетенції	
1	Інтегральна компетентність	Доктор філософії (рівень 8): Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики
2	Загальні (універсальні)	<p>Перелік загальних компетентностей:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. 3. Здатність планувати та управляти часом. 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою. 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. 8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. 11. Здатність бути критичним і самокритичним. 12. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. 13. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). 14. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. 15. Здатність приймати обґрунтовані рішення. 16. Здатність працювати в команді. 17. Навички міжособистісної взаємодії. 18. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

№ п/п	Програмні компетенції
	<p>19. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>20. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>21. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>22. Здатність працювати автономно.</p> <p>23. Здатність розробляти та управляти проектами.</p> <p>24. Навики здійснення безпечної діяльності.</p> <p>25. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.</p> <p>26. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>27. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>28. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.</p> <p>29. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>30. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>31. Здатність до науково-професійного іншомовного мовлення.</p> <p>32. Здатність використовувати іноземну мову для представлення наукових результатів в усній та письмовій формах, для розуміння іншомовних наукових та професійних текстів для спілкування в іншомовному науковому і професійному середовищах.</p> <p>Здатність до цілісного викладу основних проблем філософії на рівні об'єктивного, ідеологічно незаангажованого сучасного бачення.</p> <p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Комплексність у використанні інформаційних та комунікаційних технологій.</p> <p>Комплексність та системний підхід до проведення наукових досліджень на рівні доктора філософії.</p> <p>Компетентність володіння методами математичного и алгоритмічного моделювання при аналізі проблематики наукового дослідження.</p>
	<p>Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних наукових джерел.</p> <p>Здатність працювати з різними джерелами інформації, аналізувати та синтезувати її, виявляти не вирішені раніше задачі (проблеми) або їх частини, формулювати наукові гіпотези.</p> <p>Комплексність в організації творчої діяльності та процесу проведення наукових досліджень. Здатність організувати творчу діяльність та процес проведення наукових досліджень.</p> <p>Здатність оцінювати та забезпечувати високу якість виконаних робіт.</p> <p>Здатність бути критичним та самокритичним. Здатність критично сприймати та аналізувати чужі думки й ідеї, шукати власні шляхи вирішення проблеми, рецензувати наукові публікації та автореферати, здійснювати критичний аналіз власних матеріалів.</p> <p>Здатність генерувати нові науково-теоретичні та практично спрямовані ідеї (креативність).</p> <p>Комплексність у прийнятті обґрунтованих рішень.</p>

№ п/п	Програмні компетенції	
		<p>Комплексність у розробці та реалізації наукових проектів та програм. Здатність розробляти та реалізовувати наукові проекти і програми в галузі агрономії.</p> <p>Комплексність у педагогічній діяльності щодо організації та здійснення освітнього процесу, навчання, виховання, розвитку і професійної підготовки студентів до певного виду професійно-орієнтованої діяльності.</p>
3	Спеціальні (фахові)	<p>Комплексність у проведенні досліджень у галузі економіки.</p> <p>Комплексність у володінні інформацією щодо сучасного стану і тенденцій розвитку економіки.</p> <p>Здатність планування та управління часом при проведенні і узагальненні наукових результатів.</p> <p>Комплексність у проведенні критичного аналізу різних інформаційних джерел, авторських методик, конкретних освітніх, наукових та професійних текстів у галузі економіки.</p> <p>Комплексність у виявленні, постановці та вирішенні наукових задач та проблем у галузі економіки.</p> <p>Комплексність у формуванні структури наукових результатів (дисертаційної роботи) та рубрикації її змістовного наповнення.</p> <p>Здатність створювати нові знання через оригінальні дослідження, якість яких може бути визнана на національному та міжнародному рівнях.</p> <p>Комплексність у публічному представленні та захисті результатів наукового дослідження (дисертаційної роботи).</p> <p>Здатність брати участь у критичному діалозі. Здатність брати участь у наукових дискусіях на міжнародному рівні, відстоювати свою власну позицію.</p> <p>Здатність до підприємництва та прояву ініціативи щодо впровадження у виробництво результатів дисертаційного дослідження.</p> <p>Комплексність у набутті та розумінні значного обсягу сучасних науково-теоретичних знань у галузі економіки й суміжних спеціальностей.</p>

V Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, сформульований у термінах результатів навчання

1. Галузь використання

Освітньо-наукова програма установлює нормативну частину змісту навчання у залікових одиницях, засвоєння яких забезпечує формування компетенцій відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, включає перелік навчальних дисциплін і практик, форму державної атестації здобувачів вищої освіти, термін навчання здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.

Освітньо-наукова програма використовується для розроблення навчальних планів і програм навчальних дисциплін, створення засобів

діагностики якості підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні, розроблення варіативної компоненти у підготовці здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії з урахуванням особливостей галузі знань, інтересів здобувачів вищої освіти та стейкхолдерів.

2. Структура освітньо-наукової програми

Зміст освітньо-наукової програми підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 «Економіка» складається з чотирьох частин: здобуття глибинних знань зі спеціальності, оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, набуття універсальних навичок дослідника, здобуття мовних компетенцій. Загальний обсяг освітньої складової, визначеної для підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, становить 1800,0 годин (60,0 кредитів ЄКТС), з нормативним терміном навчання 4 роки на базі другого магістерського рівня вищої освіти.

У загальний обсяг освітньої складової включено затрати часу на усі види і форми освітньої роботи: лекції, семінарські й практичні заняття, самостійна робота, консультації, заліково-екзаменаційні сесії, практику, попередній розгляд наукових досягнень.

Розподіл змісту освітньо-наукової програми за циклами навчальних дисциплін за критеріями нормативності і вибіркості представлена у таблиці 1.

Таблиця 1 Розподіл змісту освітньо-наукової програми підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні спеціальності 051 «Економіка» у Східноєвропейському університеті економіки і менеджменту за циклами та критеріями

Цикл дисципліни	Освітня складова, годин/кредитів	у тому числі:		Наукова складова, годин/кредитів
		Нормативні дисципліни, годин/кредитів	Вибіркові дисципліни, годин/кредитів	
Загальнонаукової підготовки	180/6 10,0%	180/6 100,0%	-	-
Спеціальної підготовки	810/27 45,0%	360/12 44,4%	450/15 55,6%	-
Дослідницької підготовки	360/12 20,0%	360/12 100,0%	-	-
Мовної підготовки	210/7 11,6%	210/7 100,0%	-	-
Практичної підготовки	120/4 6,7%	120/4 8,9%	-	-
Екзаменаційна сесія	120/4 6,7%	120/4 8,9%	-	-
Разом:	1800/60 100,0%	1350/45	450/15	5400/180

Примітка: Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 року № 1556-VII один кредит дорівнює 30 годин.

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

3. Нормативна частина освітньо-наукової програми

Основна частина освітньо-наукової програми підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні включає навчальні дисципліни загальнонаукової, спеціальної (професійної), дослідницької, мовної та практичної підготовки (таблиці 2, 3, 4, 5). До нормативної (основної) частини також входить педагогічна практика.

Освітньо-наукова програма містить анотації навчальних дисциплін, які представлено у навчальному плані підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні.

Структура анотацій побудована з урахуванням компетентнісного підходу і містить інформацію щодо мети, завдань, предмету навчальної дисципліни, а також включає місце навчальної дисципліни в освітньому процесі з підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні, знань та вмінь, які формуються під час вивчення дисципліни здобувачами вищої освіти, зміст дисципліни за темами.

Таблиця 2 Нормативні (основні) навчальні дисципліни загальнонаукової підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 051 «Економіка» у Східноєвропейському університеті економіки і менеджменту

Навчальні дисципліни	Загальний обсяг		Форма контролю
	годин	кредитів	
Філософія науки	90	3,0	екзамен
Вступ до спеціальності "Економіка"	90	3,0	екзамен
Разом:	180,0	6,0	-

Примітка: Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 року № 1556-VII один кредит дорівнює 30 годин.

Таблиця 3 Нормативні (основні) навчальні дисципліни спеціальної (професійної) підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 051 «Економіка» у Східноєвропейському університеті економіки і менеджменту

Навчальні дисципліни	Загальний обсяг		Форма контролю
	годин	кредитів	
Сучасні інформаційні технології у науковій діяльності	90	3,0	залік
Організація і проведення навчальних занять	90	3,0	залік
Управління науковими проектами	90	3,0	залік
Реєстрація прав інтелектуальної власності	90	3,0	залік
Разом:	360,0	12,0	-

Примітка: Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 року № 1556-VII один кредит дорівнює 30 годин.

Таблиця 4 Нормативні навчальні дисципліни дослідницької підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 051 «Економіка» у Східноєвропейському університеті економіки і менеджменту

Навчальні дисципліни	Загальний обсяг		Форма контролю
	годин	кредитів	
Системний підхід використання методів математичного моделювання	90	3,0	екзамен
Спеціальні інформаційні системи і технології	90	3,0	екзамен
Організація і методика проведення наукових досліджень	90	3,0	екзамен
Педагогіка вищої школи	90	3,0	екзамен
Разом:	360,0	12,0	-

Примітка: Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 року № 1556-VII один кредит дорівнює 30 годин.

Таблиця 5 Нормативні навчальні дисципліни мовної підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 051 «Економіка» у Східноєвропейському університеті економіки і менеджменту

Навчальні дисципліни	Загальний обсяг		Форма контролю
	годин	кредитів	
Іноземна мова за професійним спрямуванням*	210	7,0	екзамен
Разом:	210	7,0	-

Примітка: Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 року № 1556-VII один кредит дорівнює 30 годин.

* Передбачено години факультативних занять з іноземної мови за рахунок вільного часу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії

Вивчення навчальних дисциплін передбачає набуття здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії таких компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій:

- здобуття глибинних знань зі спеціальності, за якою здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку;

- оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору;

- набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведенні навчальних занять, управління науковими проектами, складання пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності;

- здобуття мовних компетенцій, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності.

Основна частина освітньої складової підготовки здобувачів включає практичну складову – педагогічну практику, з метою набуття навичок в організації і проведенні навчальних занять.

4. Варіативна частина освітньо-наукової програми

Варіативна частина освітньо-наукової програми призначена для забезпечення індивідуалізації фахової підготовки. Індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії містить перелік навчальних дисциплін за його вибором в обсязі, що становить 25 відсотків від загальної кількості кредитів ЄКТС – 450,0 годин або 15,0 кредитів ЄКТС від загальної кількості кредитів освітньої складової підготовки. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії мають право обирати навчальні дисципліни, які пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які пов'язані із тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням із науковим керівником, керівником факультету або підрозділу.

Варіативна частина освітньо-наукової програми підготовки включає навчальні дисципліни, які пов'язані із набуттям знань і вмінь, компетенцій відповідно до особливостей спеціальності 051 «Економіка» (таблиця 6).

Таблиця 6 Варіативні навчальні дисципліни підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 051 «Економіка» у Східноєвропейському університеті економіки і менеджменту

Навчальні дисципліни	Загальний обсяг		Форма контролю
	годин	кредитів	
Інституціональна економіка	120	4,0	залік
Соціальна економіка	120	4,0	залік
Державні програми регіонального соціально-економічного розвитку	120	4,0	залік
Антимоніпоольна політика та механізм її реалізації	120	4,0	залік
Інноваційна політика	120	4,0	залік
Моніторинг соціально-економічних процесів	120	4,0	залік
Стратегічне управління людськими ресурсами	90	3,0	залік
Економічна безпека національної економіки	90	3,0	залік
Разом:	450	15,0	-

Примітка: Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 року № 1556-VII один кредит дорівнює 30 годин.

Навчальні дисципліни обираються здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії по одній із кожного блоку, разом по 4 навчальні дисципліни

VII Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Підходи до викладання та навчання	<p style="text-align: center;">Підхід до викладання та навчання передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - впровадження активних методів навчання, що забезпечують особистісно-зорієнтований підхід і розвиток мислення у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії; - тісна співпраця здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії зі своїм науковим керівником (науковими керівниками); - підтримка та консультування здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії з боку науково-педагогічних та наукових працівників Східноєвропейського університету економіки і менеджменту і галузевих науково-дослідних інститутів, у тому числі забезпечуючи доступ до сучасного обладнання; - залучення до консультування здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії визнаних фахівців-практиків; - інформаційну підтримку щодо участі здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у конкурсах на одержання наукових стипендій, премій, грантів (у тому числі у міжнародних); - надання можливості здобувачам вищої освіти ступеня доктора філософії приймати участь у підготовці наукових проектів на конкурси Міністерства освіти і науки України; - безпосередню участь у виконанні бюджетних та ініціативних науково-дослідних робіт.
--	---

Програмні результати навчання
<p><i>Знання та розуміння</i> іноземної мови, <i>вміння та навички</i> використовувати її для представлення наукових результатів в усній та письмовій формах, <i>розуміння</i> іншомовних наукових та професійних текстів, <i>вміння та навички спілкування</i> в іншомовному науковому і професійному середовищах, <i>вміння працювати</i> спільно з дослідниками з інших країн.</p>
<p><i>Знання та розуміння</i> теорії та методології системного аналізу, <i>знання та розуміння</i> етапів реалізації системного підходу при дослідженні процесів та явищ у економічних процесах, <i>вміння та навички</i> використовувати методологію системного аналізу у дослідженнях і їхньому узагальненні.</p>
<p><i>Знання та розуміння</i> основних теоретичних понять у галузі інформаційних технологій та інформаційних систем. <i>Знання</i> методик та алгоритмів обробки великих масивів даних за допомогою інформаційних технологій. <i>Вміння та навички</i> використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, застосовувати інформаційні технології для обробки та аналізу результатів досліджень і їхнього представлення.</p>
<p><i>Знання</i> основних понять математичної статистики та математичних методів моделювання. <i>Вміння та навички</i> застосовувати методи математичної обробки експериментальних даних та оцінки їх точності та достовірності.</p>
<p><i>Знання та розуміння</i> методів наукових досліджень, <i>вміння та навички</i> використовувати їх на рівні доктора філософії.</p>
<p><i>Вміння та навички</i> працювати з різними джерелами, вишукувати, обробляти, аналізувати та систематизувати отриману інформацію. <i>Розуміння</i> наукових статей у сфері обраної спеціальності. <i>Вміння та навички</i> працювати з сучасними бібліографічними і реферативними базами даних, а також наукометричними платформами, такими як Web of Science, Scopus та ін. <i>Вміння та навички</i> відслідковувати найновіші досягнення та знаходити наукові джерела, які мають відношення до сфери наукових інтересів здобувача вищої освіти</p>

<p>ступеня доктора філософії. <i>Знання, розуміння, вміння та навички використання правил цитування та посилання на використані джерела, правил оформлення бібліографічного списку. Знання та розуміння змісту і порядку розрахунку основних кількісних наукометричних показників ефективності наукової діяльності (індекс цитування, індекс Хірша (h-індекс), імпакт-фактор. Вміння та навички аналізувати інформаційні джерела, виявляти протиріччя і не вирішені раніше проблеми або їх частини, формулювати робочі гіпотези.</i></p>
<p><i>Вміння та навички організовувати творчу діяльність та процес проведення наукових досліджень.</i></p>
<p><i>Вміння та навички оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</i></p>
<p><i>Вміння та навички критично сприймати та аналізувати чужі думки й ідеї, шукати власні шляхи вирішення проблеми, здійснювати критичний аналіз власних матеріалів.</i></p>
<p><i>Вміння та навички генерувати власні ідеї та приймати обґрунтовані рішення.</i></p>
<p><i>Знання, вміння та навички розробляти та реалізовувати наукові проекти і програми у галузі дослідження.</i></p>
<p><i>Знання та розуміння структури вищої освіти в Україні. Знання та вміння використовувати законодавче та нормативно-правове забезпечення вищої освіти. Знання специфіки науково-педагогічної діяльності викладача вищої школи. Знання та вміння використовувати сучасні засоби і технології організації на здійснення освітнього процесу. Знання та вміння використовувати різноманітні аспекти виховної роботи зі студентами та інноваційні методи навчання.</i></p>
<p><i>Вміння та навички організовувати творчу діяльність, роботу над науковими статтями та доповідями. Вміння та навички виконувати належні, оригінальні і придатні для опублікування дослідження. Вміння та навички організовувати самоперевірку відповідності матеріалів дисертаційного дослідження встановленими вимогам.</i></p>
<p><i>Вміння та навички здійснювати ретроспективний аналіз наукового доробку у напрямі дослідження економічних систем.</i></p>
<p><i>Знання та розуміння генезису розвитку наукової думки. Вміння та навички використовувати статистичні методи аналізу для встановлення тенденцій та динамічних процесів.</i></p>
<p><i>Вміння та навички планувати та управляти часом підготовки дисертаційного дослідження.</i></p>
<p><i>Вміння та навички проводити критичний аналіз різних інформаційних джерел, конкретних освітніх, наукових та професійних текстів з урахуванням особливостей спеціальності.</i></p>
<p><i>Вміння та навички виявляти та вирішувати наукові задачі та проблеми у галузі дослідження. Вміння та навички формулювати мету, задачі, об'єкт та предмет дослідження. Вміння та навички формувати структуру дисертаційного дослідження та рубрикацію його змістовного наповнення, а також представляти власні результати на розгляд колег.</i></p>
<p><i>Вміння та навички створювати нові знання через оригінальні дослідження, якість яких може бути визнана на національному та міжнародному рівнях. Вміння та навички брати участь у наукових дискусіях на міжнародному рівні, відстоювати свою власну позицію на конференціях, семінарах та форумах.</i></p>
<p><i>Вміння та навички публічно представляти, захищати результати дисертаційного дослідження, обговорювати їх і дискутувати з науково-професійною спільнотою. Вміння та навички використовувати сучасні засоби для візуальної презентації результатів дисертаційного дослідження.</i></p>
<p><i>Вміння та навички брати участь у критичному діалозі. Вміння та навички зацікавити результатами дослідження.</i></p>

До розроблення програм з навчальних дисциплін, ведення навчальних занять, розробки завдань для поточного і підсумкового контролю якості знань здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, керівництва науковою складовою освітньо-наукової програми, державної атестації здобувачів вищої освіти допускаються викладачі, які мають науковий ступінь та вчене звання, мають досвід роботи у вищій школі, є авторами підручників, навчальних посібників за фахом, наукових публікацій, у тому числі у наукометричних виданнях, які відповідають спеціальності.

Навчальні плани підготовлені з урахуванням особливостей спеціальності 051 «Економіка», необхідності набуття здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії відповідних компетенцій відповідно до спеціальності, їхніх інтересів.

VIII Вимоги професійних стандартів

Освітньо-науковий стандарт підготовки докторів філософії у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» розроблено відповідно до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), який затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261, з урахуванням вимог Галузевого стандарту вищої освіти – ГСВО МОН (наказ Міністерства освіти і науки України від 04.07.2013 р. № 895, введено у дію з 01.09.2013 р.); Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених Науково-методичною Радою Міністерства освіти і науки України від 29.03.2016 р., протокол № 3.

ІХ Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

А. Офіційні документи:

1. ESG [Електронне видання] – Режим доступу : http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.
2. ISCED (МСКО) 2011 [Електронне видання] – Режим доступу : <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>.
3. ISCED-F (МСКО-Г) 2013 [Електронне видання] – Режим доступу : <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.
4. Закон України «Про вищу освіту» [Електронне видання] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
5. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010. – К. : Видавництво «Соціформ», 2010.
6. Національна рамка кваліфікацій [Електронне видання] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
7. Перелік галузей знань і спеціальностей [Електронне видання] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.

Б. Корисні посилання:

8. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів [Електронне видання] – Режим доступу : <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.
9. Національний глосарій 2014 [Електронне видання] – Режим доступу : http://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf.
10. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти [Електронне видання] – Режим доступу : <file:///D:/Users/Dell/Downloads/BolonskyiProcessNewParadigmHE.pdf>.
11. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд [Електронне видання] – Режим доступу : http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf.
12. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації [Електронне видання] – Режим доступу : http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf.

Керівник проектної групи
(гарант освітньо-наукової
програми):

доктор економічних наук,
професор, завідувач
кафедри економічної
кібернетики Г.О. Ус